

२३के त्रिकाण्ड० स्त्रियां ङीष् । ३दीर्घजङ्गायुक्ते
असुरादौ त्रि० कर्म० । ४दीर्घायां जङ्गायाम् स्त्री
दीर्घजिह्व पुंस्त्री० दीर्घां जिह्वा यस्य । १सर्पे हेमच०स्त्रियां
ङीष् । ३दानवभेदे पु० “गविष्ठश्च वनायुश्च दीर्घजिह्वश्च
दानवः” भा०शा० ६५अ० ४राक्षसभेदे स्त्रियां टाप् ।
“द्वर्षी लघ्वी लघाटाची दीर्घजिह्वामजिह्विकाम्”
भा०व० २७६ अ० । ५कुमारानुचरमाहगणभेदे “जाटा-
लिका कामचरी दीर्घजिह्वा बलोत्कटा” भा०श० ४७अ०
“दीर्घजिह्वी च कन्दसि” पा०नि०पुंस्त्रियपि ङीष् ६ककुटे
च “अप श्वानं श्लथिद न सखायो दीर्घजिह्वाम्” ऋ०
२।१०।१।१।

दीर्घजीविन् त्रि० दीर्घं बद्धकालं जीवति जीव-णिनि ।
बद्धकालजीविनि । “तत्र कालेन जायन्ते मानवा दीर्घ-
जीविनः” मनुः ।

दीर्घतन्तु पु० दीर्घास्तन्त्रः स्तुतयोऽस्य । प्रभूतस्तुतिके देवादौ
“दीर्घतन्तुर्हृदुद्या यमग्निः” ऋ० १०।६।६।७ २दीर्घ-
कालव्यापिसन्तानके । कर्म० । ३दीर्घे तन्तौ पु० ।

दीर्घतपस् त्रि० दीर्घं बद्धकालव्यापकं तपोऽस्य । १बद्ध-
कालव्यापकतपस्के २आयुर्व्यये न्दपभेदे पु० “काश्यस्य
काश्यपः एतौ राजा दीर्घतपस्तथा । धन्वस्तु दीर्घतपसो
धन्वात् धन्वन्नरिः सुतः” हरिवं० २६ अ० आयु-
व्योक्तौ ।

दीर्घतमस् पु० उतव्यर्षेः एतौ गुरुशापात् अन्वतां प्राप्ते
ऋषिभेदे तत्कथा उतव्यशब्दे १०७५ष्ट० उक्ता दृश्या
“स वै दीर्घतमा नाम शापादभिरजायत । दृहस्यतेर्ह-
हृत्कीर्त्तं हस्यतिरिवौजसा । जात्यन्वो वेदवित् प्राज्ञः
पत्नीं लेभे स विद्यायां” भा०शा० १०४अ० “ऋषिर्दीर्घतमा
नाम जात्यन्वो गुरुशापतः । त्वत्प्रसादाच्च चक्षुष्मा-
न्तो न मत्येन मोक्षय” हरिवं० २६३अ० “दीर्घतमा-
नामतेयो जजुर्वान् दशमे युगे” ऋ० १।१५।६।

दीर्घतरु पु० नित्यकर्म० । तालवृक्षे शब्दार्थकल० । २दीर्घे
वृक्षमात्रे च । [शब्दमाला ।

दीर्घतिमिष स्त्री तिम-वा क्रिषन् नित्यकर्म० । कर्कटग्राम्
दीर्घतुण्डा स्त्री दीर्घं तुण्डमस्याः । १कुन्दुर्यां भावप्र० ।

२दीर्घस्रुयुक्ते गजादौ पुंस्त्री० । कर्म० । ३दीर्घे तुण्डे न०

दीर्घदण्ड पु० दीर्घं दण्डमत्र । १पल्लिवाहे राजनि० कर्म० ।

२दीर्घे दण्डे न०

दीर्घदण्ड पु० दीर्घां दण्ड इव काण्डेन । १दण्डवृक्षे २गो-

रुद्धां स्त्री भावप्र०गौरा०ङीष् । शगोरचीवृक्षे स्त्री टाप्
राजनि० ।

दीर्घदर्शिन पु० दीर्घं दीर्घात् वा पशुति दृश-णिनि ।
१भाविकार्यं चो २पण्डिते च अमरः । ३दृष्टे पु०शब्द-
रत्ना० । ४भक्तूके राजनि० । ५दूरात् दर्शके त्रि० ।
“स हि धर्मं पुरस्कृत्य दीर्घदर्शी परं हितम्” भा०स०
४८अ० [यिन ३३० । २दूरधीक्षणे यन्त्रभेदे हला०

दीर्घदृष्टि पु० दीर्घां दृष्टिरस्य । १पण्डिते । दीर्घां दूरतो दृष्टि-
दीर्घदृष्टु पु० नित्यकर्म० । १तालवृक्षे शब्दच०कर्म० । २दीर्घे वृक्षे
दीर्घदृष्टु पु० नित्यकर्म० । शाल्मलिदृष्टे (शिसल) राजनि० ।
दीर्घनाद् पु० दीर्घां दूरगामित्वात् विस्तीर्णो नादोऽस्य
चुभ्रा० न णत्वम् । १शङ्के राजनि० २बद्धकालस्याधि-
शब्दयुक्ते घण्टादौ त्रि० । कर्म० । ३आयते शब्दे पु० ।

दीर्घनाल पु० दीर्घं नाळं यस्य । १यावनाले हेमच० गुण्ड-
लथ्ये २दीर्घरोहिणके न० राजनि० ।

दीर्घनास त्रि० दीर्घा नासाऽस्य । १दीर्घनासिकान्विते । “वक्र-
घाती दीर्घनासो दद्यात् गां धवलप्रभाम्” शातातषेन
तत्कर्मविपाक उक्तः । कर्म० । २दीर्घायां नासायां स्त्री
दीर्घनिद्रा स्त्री नित्यकर्म० । १भरणे कर्म० । २चिरकालव्या-
पिन्यां निद्रायाञ्च “व्यकाले बोधितो भ्रात्रा प्रियस्वप्नो दृष्या
भवान् । रामेषुभिरितीवासौ दीर्घनिद्रां प्रवेशितः” रघुः ।
दीर्घपत्र पु० दीर्घां पत्रो यस्य । १कलिङ्गखगे शब्दच० ।
२दीर्घपत्रयुक्ते खगमात्रे पुंस्त्री० ।

दीर्घपटोलिका स्त्री कुञ्जिता पटली कन् कर्म० । (घुँ घुल)
ख्यातायां लतायाम् राजवृक्षभः ।

दीर्घपत्र पु० दीर्घं पत्रं यस्य । १राजपलाशङ्गौ २विष्णुकन्दे
३हरिदभे ४कुन्दरे ५तालवृक्षे च राजनि० ६कुपीलो
भावप्र० कप संज्ञायां कन् वा । दीर्घपत्रक ७रक्तलशुने
८दण्डवृक्षे ९हिच्छले १०वेतसे च राजनि० । ११करीरवृक्षे
शब्दच० १२जलजमधूके जटाघ० १३लशुने हेमच० कापि
अत इचम् । दीर्घपत्रिका १४वैतवचायां १५पालपत्र्यां
१६वृत्तकुमार्याञ्च स्त्री राजनि० ।

दीर्घपत्रा स्त्री दीर्घं पत्रं यस्याः । १चित्तपर्णिकायां (चाकु-
लिया) भेदे श्लक्ष्णजम्बुवृक्षे रत्नमाला २गन्धपत्रायां
३केतक्यां ४टोरीवृक्षे च राजनि० । गौरा०ङीष् दीर्घपत्रो
६पलाशीलतायां ७महाचञ्च शाके स्त्री राजनि० ।

दीर्घपर्णी स्त्री दीर्घं पर्णं यस्याः गौरा० ङीष् । पृश्निप-
त्र्यां राजनि० ।